

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Klaudia Binienda

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2024 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie J. M. R. -N.

skazanego z art. 178a § 1 k.k.,

kasacji Prokuratora Generalnego od prawomocnego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie z dnia 7 lutego 2023 r., sygn. akt V K 1384/22,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie do
ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie wyrokiem nakazowym z dnia 7 lutego 2023 r., sygn. akt V K 1384/22, uznał J. R. -N. za winnego tego, że w dniu 23 października 2022 r. w W. na [...] na wysokości ul. [...], w kierunku C., naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 45

ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości: (I pomiar w dniu 23 października 2022 r. o godzinie 07:18 z wynikiem 0.36 mg/l; II pomiar w dniu 23 października 2022 r. o godzinie 07:42 z wynikiem 0,40 mg/l; III pomiar w dniu 23 października 2022 r. o godzinie 08:30 z wynikiem 0,38 mg/l; IV pomiar w dniu 23 października 2022 r. o godzinie 08:33 z wynikiem 0,37 mg/l; V pomiar w dniu 23 października 2022 r. o godzinie 08:35 z wynikiem 0.37 mg/l), prowadził w ruchu lądowym pojazd mechaniczny w postaci samochodu marki [...] o nr rej. [...], tj. czynu z art. 178a § 1 k.k. i na tej podstawie wymierzył mu karę 300 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 10 zł (pkt 1), na poczet której, na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniu 23 października 2022 r. (pkt 3).

W punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 42 § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat. Nadto, na mocy art. 43a § 2 k.k. zasądził od J. R. -N. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej kwotę 5.000 zł tytułem świadczenia pieniężnego (pkt 5). Sąd wydał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów sądowych i na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego z obowiązku ich ponoszenia (k. 42).

Wobec braku sprzeciwu uprawnionych stron, którym prawidłowo doręczono odpisy orzeczenia (oskarżonemu w formie doręczenia zastępczego - k. 46), przedmiotowy wyrok nakazowy uprawomocnił się w dniu 9 marca 2023 r. (k. 51).

Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, w drodze kasacji, zaskarżył powyższy wyrok w całości na niekorzyść skazanego J. R. -N.. Na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 502 § 1 k.p.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu w postępowaniu nakazowym kary grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych, z jednoczesnym ustaleniem wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, podczas gdy wskazany przepis art. 502 § 1 k.p.k. dopuszcza możliwość orzeczenia wyrokiem nakazowym jedynie kary ograniczenia wolności lub grzywny w wysokości do 200 stawek dziennych albo do 200.000 złotych.

Podnosząc powyższy zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej w trybie art. 535 § 5 k.p.k. i uwzględnienie w całości.

Skarżący słusznie wskazał, że zgodnie z art. 502 § 1 k.p.k., wyrokiem nakazowym można orzec karę ograniczenia wolności lub grzywnę w wysokości do 200 stawek dziennych albo do 200.000 złotych. Natomiast w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie uznał, że cele kary spełni dopiero grzywna w wysokości 300 stawek dziennych. Sąd ten nie był uprawniony do procedowania w trybie nakazowym, albowiem represja orzeczona w takiej wysokości wykracza poza dopuszczalną ustawowo granicę. Jeżeli w realiach konkretnej sprawy zachodzi konieczność wymierzenia kary surowszej, niż to wynika z dyspozycji art. 502 § 1 i 2 k.p.k., brak jest podstaw prawnych do wydania wyroku nakazowego i sprawa winna podlegać rozpoznaniu na rozprawie, zgodnie z zasadami ogólnymi.

Prokurator Generalny ma rację, że doszło w tej sprawie do rażącego naruszenia art. 502 § 1 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Wymierzona kara grzywny w przekracza ustawowe jej granice, skoro Sąd Rejonowy wymierzył skazanemu karę w wymiarze powyżej górnej granicy zakreślonej w przywołanym przepisie. Nie ulega wątpliwości, że wymierzenie kary grzywny powyżej granicy, o której mowa w art. 502 § 1 k.p.k., stanowi rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wyroku. Ten wpływ uwidacznia się w tym, iż skazany ponosi dolegliwość inną niż została przewidziana w ustawie, w odniesieniu do okoliczności tej sprawy - zbyt surową (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 października 2023 r., III KK 388/23, LEX nr 3617324; z dnia 25 stycznia 2022 r., IV KK 639/21, LEX nr 3394807; z dnia 25 lutego 2022 r., III KK 514/21, LEX nr 3405164; z dnia 30 czerwca 2020 r., IV KK 158/20, LEX nr 3152795*).

Trafnie zauważył Prokurator Generalny, że tego rodzaju argumentacja przemawiałaby za wywiedzeniem kasacji na korzyść oskarżonego. Jak to ujęto w skardze – „Respektując jednak uznanie Sądu *meriti*, w ocenie którego niewątpliwie dopiero kara grzywny w wymiarze 300 (trzystu) stawek dziennych spełni swoje cele

i będzie sprawiedliwą represją, nie przesądzając jednocześnie o treści przyszłego rozstrzygnięcia w przedmiocie kary podnieść należy, iż związany kierunkiem kasacji wywiedzionej na korzyść oskarżonego, wydając ponowne rozstrzygnięcie w tym zakresie, Sąd nie miałby możliwości orzeczenia innej kary niż grzywna, a zarazem byłby zobligowany jedynie do obniżenia jej wysokości. Celem zatem umożliwienia Sądowi dokonania wyboru rodzaju kary, spośród sankcji przewidzianych w dyspozycji art. 178a § 1 k.k., natomiast w sytuacji orzeczenia ewentualnej kary grzywny, celem wymierzenia jej także w wysokości nielimitowanej granicą określoną w przepisie art. 502 § 1 k.p.k., uzasadnione jest określenie nadzwyczajnego środka zaskarżenia w kierunku na niekorzyść oskarżonego”.

W rezultacie, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego uchylił zaskarżony wyrok nakazowy w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie.

Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy Sąd Rejonowy będzie zobowiązany bądź to do rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym i respektowania art. 502 § 1 k.p.k., bądź rozpoznania sprawy w postępowaniu zwyczajnym, co z kolei - wobec zaskarżenia kasacją wyroku na niekorzyść - będzie uprawniało do wymierzenia skazanemu m.in. kary grzywny w wysokości określonej w art. 33 § 1 k.k.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

[PGW]

[ał]